

כמו שלשת הצדדים העליונים שהם כלל של פרשת השבת. אשרי חלקו של מי שזוכה לכבוד השבת. אשריו בשני העולמות, בעולם הזה ובעולם הבא.

בתוב (שמות טז) אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. מה זה מקומו? שנינו, ממקומו - מאותו מקום שראוי ללכת. וסוד הדבר - שכתוב (יחזקאל א) ברוך כבוד ה' ממקומו. וזה המקום. וזהו סוד הכתוב (שמות א) כי המקום אשר אתה עומד עליו. מקום ידוע הוא למעלה, וקוראים לו מקום, שנודע בו הכבוד העליון שלמעלה. ומשום כך אזכרה לאדם, שהרי מתעטר בעטרה קדושה של מעלה, שלא יצא ממנו. שאם יצא מפיו דבור של חל) יצא ממנו, הוא מחלל שבת. בירו - במעשה, כמו שבארנו. ברגלו - ללכת מחוץ לאלפים אמה. כל אלה הם חלול שבת.

אל יצא איש ממקומו, זהו מקום כבוד הקדושה הזו, שהרי ממנו לחוץ הוא מקום של אלהים אחרים. ברוך כבוד ה' ממקומו. כבוד ה' שלמעלה. ממקומו - זה כבוד שלמטה, וזהו סוד של עטרת שבת. ומשום כך, אל יצא איש ממקומו. ברוך הוא לעולם ולעולמי עולמים.

בתוב, (שמות לב) הנה מקום אתי. מקום אתי, ודאי זהו מקום טמיר ונגזו שלא נודע כלל. ממשמע שכתוב אתי - מקום שלא התגלה ועומד טמיר, וזהו מקום עליון למעלה למעלה, היכל עליון טמיר ונגזו. אבל זהו מקום למטה, כפי שאמרנו. וזהו מקום שנפרד למעלה ונפרד למטה, ומשום כך אל יצא איש ממקומו ביום השביעי.

ממקומו ביום השביעי.

בתלת סטרין, כגוונא דתלת סטרין עלאין, דאינון כללא דפרשתא דשבתא. זכאה חולקיה מאן דזכי ליקרא דשבתא, זכאה איהו בתרין עלמין, בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

בתוב (שמות טז) אל יצא איש ממקומו ביום השביעי מהו ממקומו. תנינן, ממקומו מההוא אתר דאתחזי למהך. ורזא דמלה, דכתיב, (יחזקאל א) ברוך כבוד יי' ממקומו. ודא איהו מקום, ודא איהו רזא דכתיב, (שמות א) כי המקום אשר אתה עומד עליו. אתר ידיעא איהו לעילא, וקרין ליה מקום, דאשתמודע ביה יקרא עלאה דלעילא. ובגין כך, אזהרותא לבר נש דהא מתעטרא בעטרא קדישא דלעילא, דלא יפוק מיניה דאי (יפוק מפרומיה מילולא דחול) יפוק מגיה, קא מחלל שבתא. בידוי, בעבידתא. כמה דאוקימנא. ברגלוי, למהך לבר מתרי אלפין אמין, כל אלין חלולא דשבתא איהו.

אל יצא איש ממקומו, דא איהו אתר יקרא דקדושה דא, דהא מגיה לבר, אתר דאלהים אחרים איהו. ברוך כבוד יי' ממקומו. כבוד יי' דלעילא. ממקומו, דא כבוד דלתתא ודא איהו רזא דעטרא דשבתא, בגין כך אל יצא איש ממקומו, בריך הוא לעולם ולעולמי עולמים.

בתוב (שמות לב) הנה מקום אתי, מקום אתי, ודאי דא איהו מקום טמיר ונגזו, דלא אתיידע כלל. משמע דכתיב אתי, אתר דלא אתגלגא, וקיימא טמירא, ודא איהו אתר עלאה לעילא לעילא, היכלא עלאה טמיר ונגזו. אבל דא, איהו אתר לתתא כדקאמרן. ודא איהו מקום דאתפרש לעילא, ואתפרש לתתא, ובגין כך אל יצא איש

ומדחתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו' (במדבר לה), הרי פרשוה באותם סודות עליונים. אבל אלפים באמה - שיִרְשָׁה שני צדדים לכל צד, והיא מתעטרת תמיד בשני צדדים, בין למעלה בין למטה. וסימנך - שכינה לא שורה מחוץ לתחום הראוי לה.

בשייצאת שבת, צריכים ישראל לשלטה להתעכב, שהרי הוא יום גדול עליון, (צריך להתעכב עליו) וכיום הזה שורה עליו אורח גדול ונכבד, ומשום כך צריך להתעכב, להראות שלא דוחקים באורח הקדוש. אז פותחים ישראל ואומרים, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון וגו'. שתקון יפה הוא בלילה הזה, כיון שהדין חוזר למקומו - מה שלא ראוי כשנכנסת שבת, כשהדין מסתלק ולא נמצא.

בשעה שפותחים ישראל ויהי נעם" וסדר הקדשה, כל אותם רשעי הגיהנם פותחים ואומרים: אשריכם ישראל, העם הקדוש. אשריכם הצדיקים השומרים את מצוות התורה. או לרשעים שלא זכו לשמר תורה. אז דומ"ה מקדים, ומתעורר כרוז ואומר: (שם ט) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים. וכל קבוצות הרחוקות הללו טורדות אותם בגיהנם, ואין מי שמרחם עליהם. אשריכם כל שומרי השבת בעולם הזה, ומענגים את אותו הענג ששורה מלמעלה, כפי שאמרנו.

זה מי ששורה בתענית בשבת, שנים מתעוררים עליו לפני המלך הקדוש. אחד, אותה רוח עליונה קדושה שהצטרף להתענג ולא התענג. ואחד, אותו ממנה שעומד על מי ששוי בתענית,

ומדחתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו', (במדבר לה) היא אוקמוה באינון רזין עלאין. אבל אלפים באמה, דירתה תרין סטרין לכל סטר, ואיהי מתעטרא תדיר בתרין סטרין, בין לעילא בין לתתא. וסימנך שכינה לא שריא לבר מתחומא דאתחזי לה.

כד נפק שבתא, צריכין ישראל דלתתא, לאעפכא, דהא יומא רבא עלאה איהו. (אצטרף להתעכב עליה) ובהאי יומא, אושפינא רבא ויקרא, קא שריא עליה, בגין כן בעי לאתעפכא, לאתחזאה דלא דחקין באושפינא קדישא. פדין פתחי ישראל ואמרי, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון וגו', דתקונא שפירא איהו בהאי ליליא, כיון דדינא אתהדר לאתריה, מה דלא אתחזי כד עייל שבתא, דדינא אסתלק, ולא אשתכח.

בשעתא דפתחי ישראל ויהי נועם, וקדושתא דסדרא, כל אינון חייבין דגיהנם, פתחין ואמרי, זכאין אתון ישראל עמא קדישא, זכאין אתון צדיקייא, דנטרי פקודי אורייתא. ווי לון לחייביא, דלא זכו למיטר אורייתא, פדין דומ"ה קדים, וכרוזא אתער ואמר, (תהלים ט) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים. וכל אלין חבילי טהירין, טרדין לון בגיהנם, ולית מאן דמרחם עליהון. זכאין אינון כל נטרי שבתא בהאי עלמא, וקא מענגי לההוא ענג דשריא מלעילא, כדקאמרן.

האי מאן דשרי בתעניתא בשבתא, תרי מתערי עליה קמי מלכא קדישא. חד, ההוא רוחא עלאה קדישא דאצטרף לאתענגא, ולא אתענג. וחד, ההוא ממנא דקיימא על מאן